

Мисечко О.В., кандидат педагогічних наук,
доцент, Національна академія Державної
прикордонної служби України імені Богдана
Хмельницького

ОСОБЛИВОСТІ СЛУЖБОВОГО СПІЛКУВАННЯ
ІНОЗЕМНОЮ МОВОЮ ОФІЦЕРАМИ-
ПРИКОРДОННИКАМИ

У сучасних умовах міжнародне співтовариство стоїть перед необхідністю впровадження рішучих заходів протидії міжнародному тероризму, незаконній міграції, торгівлі людьми, незаконному розповсюдженню наркотиків, зброї. Хаос, створюваний нелегальною міграцією, є однією з найважливіших загроз міжнародної стабільності і безпеки європейських держав.

В операціях по нелегальному переправляння людей беруть участь як добре законспіровані злочинні угруповання, так і створені ними легальні структури. Причому в них є необхідні фінансові і технічні засоби й інформація. Вони забезпечують визначення маршрутів переправи, підбір і розміщення «кадрів», легалізацію мігрантів в Україні відправку їх за рубіж.

По оцінці експертів ОБСЄ, щорічно у світі контрабандою перевозяться близько 4 мільйонів чоловік, велику частину яких складають жінки і діти. Величезні масштаби здобуває нелегальне переправляння жінок для їхньої подальшої сексуальної експлуатації.

У сучасних умовах виконання офіцерами- прикордонниками службових завдань по охороні Державного кордону України неможливо без досконалого володіння іноземною мовою. Отже, офіцер-прикордонник повинен вільно спілкуватися з іноземцями в різних службових ситуаціях, виконувати роль усного перекладача.

Службове спілкування розглядається як складова професійного спілкування офіцерів-прикордонників та включає в себе спілкування під час організації та веденні: прикордонної служби, прикордонного контролю, прикордонного пошуку, прикордонної операції, оперативно-розшукової діяльності та веденні бою.

Службове спілкування іноземною мовою - це процес взаємозв'язку та взаємодії осіб, в якому відбувається обмін інформацією та досвідом під час виконання службових завдань при охороні Державного кордону України, який спрямований на досягнення певного результату, вирішення конкретного службового завдання та реалізацію певної мети. Службове спілкування іноземною мовою сприяє професійній підготовці офіцера, підвищує його професійну компетентність.

Труднощі спілкування для прикордонників обумовлюються наступними особливостями їхньої діяльності:

- надзвичайною широтою і багатоплановістю спілкування. Приходиться вступати в контакт із представниками

різноманітних вікових, професійних, культурних, етнічних груп, а також з особами, психічний стан яких непередбачено;

- спонтанністю, неповторністю спілкування;

спілкування відбувається в несприятливих умовах і ситуаціях, часто має змушений, а часом нав'язаний характер, здійснюється при розбіжності інтересів в умовах протидії і незгоди сторін, при дефіциті інформації і часу;

- спілкування має високий ступінь конфліктності. Щоб опанувати усіма формами спілкування, прикордоннику необхідні імпровізація, спритність, гнучкість, впевненість у собі.

Вивчення досвіду службового спілкування прикордонників іноземною мовою дало можливість визначити основні форми службового спілкування та їх складові:

повсякденне службове спілкування (спілкування з іноземними громадянами під час прикордонної служби; спілкування з іноземними громадянами під час прикордонного контролю).

службове спілкування в екстремальних умовах (спілкування в умовах прикордонного пошуку, прикордонної операції, оперативно-розшукової діяльності; спілкування в умовах предконфліктної та конфліктної ситуацій; спілкування з затриманими особами; спілкування під час ведення бою).

специфічне спілкування (спілкування з журналістами; виступи по радіо, телебаченню; спілкування по телефону; службове листування).

невербальне службове спілкування (візуальний контакт; жести, міміка, пантоміміка).

Отже, службове спілкування іноземною мовою прикордонників відбувається в умовах різноманітних ситуацій, в його основі лежить вирішення важливих службових питань, відповідальна конкретна справа, що стосується долі людей.